

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

MÉ MÍSTO JE TENTO SVĚT

VOLNÉ ZPRACOVÁNÍ TÉMATU, VZTAHUJÍCÍHO SE KE
ZVOLENÉMU PROSTORU. MATERIÁL MUSÍ PODPOŘIT
KONEČNÉ VYZNĚNÍ DÍLA.

Monika Hrachová

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Sochařství
Specializace Socha a prostor

Bakalářská práce

MÉ MÍSTO JE TENTO SVĚT

VOLNÉ ZPRACOVÁNÍ TÉMATU, VZTAHUJÍCÍHO SE KE
ZVOLENÉMU PROSTORU. MATERIÁL MUSÍ PODPOŘIT
KONEČNÉ VYZNĚNÍ DÍLA.

Monika Hrachová

Vedoucí práce: prof. akad. soch. Jiří Beránek
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2015

.....

podpis autora

OBSAH

1	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE.....	1
2	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY.....	2
3	CÍL PRÁCE.....	3
4	PROCES PŘÍPRAVY.....	4
5	PROCES TVORBY.....	8
6	TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA.....	10
7	POPIS DÍLA.....	11
8	PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	12
9	SILNÉ STRÁNKY.....	14
10	SLABÉ STRÁNKY.....	15
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	16
	A) Knižní a periodická literatura.....	16
	B) Internetové zdroje.....	16
12	RESUMÉ	18
13	SEZNAM PŘÍLOH	20

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

V rámci mých dosavadních zkušeností mohu své dílo rozdělit do několika skupin: figurální studie, samostatně fungující objekt a realizace pro určitý prostor.

Během studia na vysoké škole se postupně měnilo mé vnímání o pojetí sochy, před jejímž prahem stála keramická plastika, kterou jsem se zabývala na střední škole. Jen krok vedl k modelování busty a figury podle živého modelu v životní velikosti, který nebyl jen pouhým přenesením skutečnosti, anatomie, do hlíny a následně do jiného materiálu. Modelování dává prostor pro zanechání stopy, otisku vlastního rukopisu, činí tím dílo jedinečným. Snažila jsem se do těchto prací vtisknout náladu, charakter a dojem z modelovaného člověka.

Oblíbeným materiálem se mi stalo železo, z něhož jsem svařováním tvořila kostru, kterou jsem doplňovala různými dalšími materiály. V případě tématu Kult zvířete jsem svařenou zjednodušenou kostru jeřába potáhla králičí kůží zbavenou chlupů. Když na kostře seschla, napla se a zprůhledněla, takže kostra byla i nadále patrná. Pokračovala jsem třímetrovým sádrovým „zraněným“ sloupem s kanelurou, z nějž vycházely dřevěné rámy oken, které ještě více umocňovaly jeho porušenost.

Hledání sebe sama a také projev^{11u}, který by mi byl vlastní a přirozený (jenž ostatně doposud trvá), mě v poslední fázi bakalářského studia přivedl k již zmiňované práci s prostorem. Předcházela jí realizace asi desetimetrové papírové stěny reliéfně řešené pomocí vrstvení pruhů papírů s vertikálním průhledem po celé délce. Stěna byla dělaná pro téměř zaniklou budovu o třech stěnách, takže doplnila pozici chybějící zdi.

2 TÉMA PRÁCE A DŮVOD JEHO VOLBY

Téma práce, které jsem si vybrala, nese název *Mé místo je tento svět* a zaměřuje se na zpracování konkrétního prostoru.

Důvodů, proč jsem si zvolila právě téma zabývající se prostorem, bylo víc. Jednak mě k tomu nasměrovala předchozí práce, kde jsem si uvědomila diametrální odlišnost v tvorbě objektu a v tvorbě realizace, která doslova patří konkrétnímu místu a která vzniká v souladu s daným místem a jemu je ušita na míru. Taková práce mi připadala živelná. Člověk už najednou nevnímá jen věc, kterou vytvoří, poté někam umístí a za čas ji přesune. Při realizaci takového typu tvorby díla se totiž člověk rázem pohybuje v několika úrovních. Ráda tento postup přirovnávám k partnerství, ke vztahu. Každé místo je pro mě v určitém smyslu srovnatelné s lidskou osobou – má svou historii, má svůj charakter daný dobou, podmínkami a oblastí ve které se nachází, má také svůj výraz a náladu, často odlišnou podle toho, k čemu bylo používáno. Člověk se s ním seznamuje a navazuje vztah.

Dalším důvodem ke zvolení zmíněného tématu práce byla možnost podílet se na projektu *Zaniklé a ohrožené kostely* v rámci projektu Plzeň Evropské hlavní město kultury 2015. Už dlouho jsem se do něj chtěla zapojit. Jednak pocházím z Plzeňského kraje a v okolí mého rodiště je několik sakrálních staveb v dezolátním stavu, a jednak je mi jako věřícímu člověku sakrální prostor velmi blízký a známý. Navíc mě odjakživa přitahovaly různé zříceniny a zbořeniny – mají svoje kouzlo, kouzlo a stopu času.

Toto téma je zároveň i lákavá nabídka prostoru pro zamyšlení, kde je opravdu mé místo, můj svět, co na onom místě nesmí chybět a co je v něm naopak zbytečné a nepotřebné.

3 CÍL PRÁCE

Záměrem mé práce bylo znovuobjevit prostor již dávno zapomenuté kaple, která se z povědomí místních obyvatel téměř vytratila. Nachází se dnes totiž již mimo obytná stavení, i když v minulosti byla pravděpodobně součástí blízkého statku, o němž v současnosti vypovídají jen stěží patrné základy, zbytky zídek a cesta vedoucí okolo. Toto znovuobjevení nás předně staví před otázku: Z jakých důvodů byla kaple postavena?

S tímto tématem souvisí také pozornost vůči projevům člověka v krajině. Projevům, které ji nějakým způsobem spoluutváří, doplňují, kultivují. Jejich podoba a zaměření vypovídá o stavu společnosti v dané době a na daném místě. Už sama obyčejná cesta je tím projevem, stopou a svědectvím o člověku a jeho přítomnosti. Bohužel v dnešní strojové, velkoplošné a konzumní době jsme otupili nebo i dokonce ztratili citlivost a smysl našich předků pro krajinu, její řád, členění a různorodost.

Hlavním záměrem práce je připomenutí naší žízně po duchovním životě – vlastně stejné touhy a potřeby, s jakou naši předci sakrální stavby stavěli a z jaké se následně rodily mnohé poutě, jejichž cílem byla rovněž tato místa připomínající přítomnost Boha.

4 PROCES PŘÍPRAVY

Nejprve jsem musela vybrat stavbu, se kterou budu chtít pracovat. Důležitým parametrem pro mě byla oblast. Toužila jsem pracovat v krajině, kterou důvěrně znám, která je mi rodištěm a domovinou. Hledala jsem a našla chátrající kapličku nedaleko Děpoltic.

Prvotním impulzem a inspirací pro práci s vodou v kontextu sakrálního prostoru byl starozákonní popis vidění nového Jeruzaléma a Božího domu, ze kterého vytéká voda: „Přivedl mě znovu ke vchodu do domu. A hle, zespodu prahu domu vytékala k východu voda; průčelí domu je totiž obráceno k východu a voda tekla dolů zpod pravého boku domu na jižní straně oltáře.“ (Ez 47,1) O pár vět dále čteme Hospodinovo zaslíbení: „Při potoku na obou březích vzejde rozličné ovocné stromoví, jemuž nebude vadnout listí, jež nepřestane plodit, ale každý měsíc přinese rané plody, neboť vody, které je zavlažují, vytékají ze svatyně. Jeho ovoce bude sloužit za pokrm a jeho listí jako lék.“ (Ez 47,12)

Následná příprava zahrnovala vhodnou volbu materiálu a postupu, který by umožnil naplnit kapli vodou, aniž by hrozilo její úplné zničení. Ačkoliv jsem chtěla, aby byl vnitřní prostor kaple jednotný, zvolila jsem nakonec variantu s více menšími akvárii. Nutná byla také příprava samotného prostoru kaple, neboť její vnitřní část byla plná sutí ze střechy, hlíny, cihel a kamenů.

4.1. SYMBOLIKA VODY A SAKRÁLNÍ PROSTOR

Obraz vody je blízký každému člověku, neboť je jednou ze základních k životu potřebných složek; kde chybí, tam je nehostinná poušť. O to umocněnější symboliku má právě v těchto oblastech.

V Bibli se se symbolikou vody setkáváme hned ve druhém verši první kapitoly knihy Genesis. „Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůňí byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží.“ (Gn 1,2) Tento text připomíná skutečnost, o které svědčí celá Bible: „Bůh je pánem veškerého stvoření a voda je důležitou součástí stvořeného světa.“¹

Jak je patrné z úryvku o novém Jeruzalémě, již židovský chrám je úzce spjat s vodou. S dobou, kdy stál jeruzalémský chrám, je spojen zvyk čerpání vody a polévání oltáře. Tradičně se uvádí, že ten, kdo neviděl tuto slavnost, neví, jak vypadá pravá radost.² Tento obřad úlitby vody měl místo při slavení podzimního Svátku stánků. Vypadal asi takto: průvod vedený kněžími zamířil k rybníku Siloe nabrat do zlaté nádoby vodu. Ta byla přinesena do chrámu a vylita prostřednictvím zvláštních nádob na oltář.³ Do rybníka Siloe přitékala stále čerstvá voda z pramene, který byl pro Jeruzalém doslova zdrojem života a slavnostní čerpání a vylévání vody znamenalo pro poutníky jistotu Boží věrnosti.

¹KUBENKA, František. Význam vody v Bibli. České katolické biblické dílo, Bible v liturgii, Liturgický rok B. Dostupné z: <http://biblickedilo.cz/bible-v-liturgii/liturgicky-rok-b/vyznam-vody-v-bibli/>

²Sukot, Svátky, Judaismus, Federace židovských obcí v ČR. Dostupné z: <http://www.fzo.cz/judaismus/svatky/sukot/>

³Ježíš na slavnosti stánků, Cesty katecheze, č. 1/2011, str. 2. Dostupné z: http://www.cestykatecheze.cz/_d/J7-Jezis-na-svatku-stanku-final.doc

Izraelité věřili, že tak jako nikdy nevysychá tento pramen, nikdy nevyschne ani Boží pomoc v Izraeli.⁴

Stejně tak jako v židovství je i v křesťanství symbol vody nepostradatelný a hluboký – jakožto symbolika křtu, očištění, duchovního života a života vůbec. K obrazu nového Jeruzaléma se znovu vrací svatý Jan ve svém Zjevení: „A ukázal mi řeku živé vody, čiré jako křišťál, která vyvěrala u trůnu Božího a Beránkova. Uprostřed města na náměstí, z obou stran řeky, bylo stromoví života nesoucí ovoce dvanáctkrát do roka; každý měsíc dozrává na něm ovoce a jeho listí má léčivou moc pro všechny národy.“ (Zj 22,1-2)

V křesťanské architektuře je voda téměř všudypřítomná. Již v raném křesťanství se rozvinula stavba baptisterií, z velké části napojených na vlastní vodní zdroj. Běžnou součástí chrámové výbavy dnešní doby je křtitelnice a samozřejmě u vchodu nemůže chybět kropenka. Mnoho klášterů, kostelů a kapliček je postaveno v blízkosti pramene či studánky.

Symboliku pramene s oblibou používají křesťanští mystici. Proto mým dalším inspiračním zdrojem byla velká učitelka církve, svatá Terezie z Avily. O prameni mluví zvláště v souvislosti s modlitbou a znovu navazuje na starozákonní text: „Jako z průzračného pramene vyvěrají jen čistounké potůčky, tak i z duše v milosti: její skutky dokážou být velmi milé očím Boha i lidí, neboť pocházejí z onoho pramene života, do něhož je ona zasazena jako strom, a mimo nějž by nebyla ani svěží ani plodná.

⁴GRAUBER, Jiří. Proudý živé vody. Českobratrská církev evangelická sbor Brno I., 4.6.2006. Dostupné z: <http://brno1.evangnet.cz/node/157>

Ta voda ji uchovává, nedá ji uvadnout a umožňuje, aby nesla chutné plody, jestliže ji však duše vlastní vinou opustí, aby se usídlila jinde, ve špinavých a smrdutých vodách, bude z ní vyvěrat jen samá odporná nečistota. Je však nutno si uvědomit, že pramen, či lépe řečeno, zářivé Slunce, jež je středem duše, neztrácí kvůli tomu ani svůj jas, ani svou krásu. Je i nadále v duši a nic je nedokáže odbarvit.“⁵

Dále srovnává dva druhy přívodu vody: „Představme si dvě fontány, jejichž nádrže se plní vodou. Tyto dvě nádržky se plní rozličným způsobem. Do jedné přichází voda zdaleka pomocí vodovodu a lidské dovednosti, zatímco druhá se plní bez hluku, protože je postavena přímo na prameni. Je-li pramen silný, jako tento, o němž mluvíme, nejen že naplní nádrž, ale i přetéká ven a vytváří mohutný potok, aniž by bylo zapotřebí vodovodu či lidské dovednosti.“⁶

^{5,6}TEREZIE OD JEŽÍŠE. Hrad v nitru. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2003. ISBN 80-7192-715-5

5 PROCES TVORBY

Proces tvorby, jak už to ostatně bývá, byl také procesem vývoje a změny. V první části jsem se zaměřila na vnitřní prostor – naplnění kaple vodou. Posunula jsem se tehdy od myšlenky použití obřího skleněného akvária přes napuštění vody do folie, která by prostor kopírovala, až k menším akváriím, které ale potřebovaly místo pro usazení. Chtěla jsem použít čisté a surové materiály, proto jsem nakonec k výrobě konstrukce zvolila masivní jedlové trámy, pro odlehčení doplněné železnými vingly a svařenými rámy, které podpírají plochu akvárií.

V této fázi práce jsem si uvědomila, že pouhé naplnění prostoru kaple vodou by bylo jako konečný výsledek mého zamýšleného sdělení neúplné a nepřesné. Jen naplnění nestačí. Kdybych zůstala u něj, lidé by se chodili dívat na „několik vodou naplněných akvárií“. A to i v případě nastolení rovnováhy uvnitř každého akvária, kdy by se dalo hovořit o samostatně fungujících buňkách. Lidé by přišli, podívali se na akvária a život v nich, možná i se stejným úžasem s jakým chodíme do muzea a pozorujeme staré stroje, které už ale nikomu nepomůžou a nikoho nesvezou, nebo se stejným nadšením a okouzlením, s jakým zahlédneme čerstvě narozené žirafí mládě v zoologické zahradě. Spatřujeme v tom jistou konzervovanost a sterilitu. Něco, co je nepřenositelné, co se týká výhradně konkrétního místa. Něco, u čeho se maximálně můžeme vyfotit a fotku založit. Výtvarník Petr Baran říká: „Umění vytváří sakrální prostor. Jen jej zdobit bylo vždy v jeho neprospěch. Sakrální prostor není muzeum.“⁷ Ani prorok Ezechiel totiž nemluví o vodě, která je v chrámu a na kterou se Izraelité chodí dívat. Ale mluví o vodě, která z chrámu plyne – o vodě, která přináší život, o vodě, která proměňuje

a uzdravuje. Ezechiel odkrýval sílu a dynamiku života, sílu a dynamiku vody, která se vylévá, přináší vláhu, dává růst bylinám.

Proto se pro mě stalo stěžejní ne naplnění kaple vodou, ale zejména její proudění z ní. K mému štěstí přímo za kaplí vyvěrá pramen, který jsem svedla do kaple, nechala protékat přes akvária dolů a proudit z kaple ven.

⁷BARAN, Petr, Anketa: Patří umění do kostela?, Souvislosti, revue pro literaturu a kulturu, 2/1994.

Dostupné z: <http://www.souvislosti.cz/archiv/obsah.html>

6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Abych mohla pramen skrze kapli provést, musela jsem podkopat zadní stěnu a základy – díky tomu vzniklo vstupní ústí pro vodu. Provedením vody skrze kapli se otevírá otázka zadržování vody uvnitř kaple a její možné následné podmáčení. Snažila jsem se toto riziko co nejvíce oddálit a zmenšit. Jedním kladem je situovanost kaple v kopci, voda tudíž sama přirozeně odtéká. Druhým kladem je podloží kaple, které jen těžko saje vodu. Vykopala jsem tedy užší a hlubší strouhu, která tekoucí vodu vymezuje a řeší problém rozbahnění v okolí toku. Chtěla jsem, aby z kaple odtékalo co nejvíce vody, která přeteče z akvárií, proto se podlaha svažuje směrem ke středu do koryta. Kvůli vzniklé nerovnosti jsem následně musela podlahu doplnit svařenými rámy, na které se spodní akvária mohla postavit.

Voda je do horních akváriích vedena hadicí přirozeným tlakem z místa, kde pramen vytéká – to je položené výše, než stojí kaple. Protékání mezi patry umožňuje jejich mírné naklonění a odsazení. Stálý průtok vody do značné míry také řeší otázku čerstvosti vody.

7 POPIS DÍLA

Kaple leží ve svahu, ukrytá v malém remízku mezi pastvinami a nad starým jabloňovým sadem, severovýchodně od vsi u ještě znatelné staré cesty do Želivi (souřadnice objektu: 49.26981°N, 13.22061°E). Kaple je bez střechy, krovů, stropu, dveří. Zbylo pouze obvodové zdivo půdorysu U o rozměrech dva na tři metry a o původní výši dvou metrů, nad vchodem je prolomené, v bočních stěnách zůstaly otvory po oknech. Omítka je zčásti poškozena. Uvnitř je dobře patrný výklenek a pod ním úzký výčnělek, jakýsi jednoduchý oltářík.

Po obou bočních stranách kaple roste lípa. Z meze nad kaplí vyvěrá pramínek – voda byla v tomto místě již dávno přirozeným prvkem.

Konstrukce nad kaplí může vzbuzovat pomyslný dojem střechy, jež navozuje myšlenku jakéhosi úkrytu. Zároveň ale kaple jako celek vytváří pevnostní až obranný nebo bojový charakter. Jsem si vědoma, že konstrukce s akvárii ve vztahu k rozvalenému zdivu působí svým jasným vymezením až kontrastně.

Pramínek opisuje taktéž linii U, jehož oblouček protíná kaplí. Vtéká do ní zpod zadní stěny, protéká soustavou akvárií, jež zadržují dvoumetrový sloupec vody, zasazených do dřevěné konstrukce s železnými výstužemi. Pramínek stéká dolů po akváriích do malé tůňky ve vchodu a poté se navrací do původního koryta, ze kterého byl sveden, a pokračuje svou cestou dále do luk, které zavlažuje. Strouha mezi prameništěm a kaplí je zakopána, neboť v ní protéká voda jen skrze hadice, tudíž odhalené koryto pozbývá smyslu.

8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Myslím, že největším přínosem mojí bakalářské práce je dialog se sakrálním prostorem, který se mi jeví moderním a postmoderním uměním opomíjený. Je však zřejmé, že i strana církevní nese svůj podíl viny na nefungování tohoto rozhovoru, i když právě tento prostor by měl být domovinou umění. Je to velkou otázkou, neboť propast mezi uměním a náboženstvím je hluboká. Je to propast, která vznikla ze strachu před nepochopením, ztráty hodnot a vážnosti, ze strachu po čemkoli novém, co by mohlo být méně pravdivé. Ale je to také propast ztráty zájmu o náboženství, strachu před nesvobodou vyjadřování, ze splynutí s davem, podřizování se určitým kánonům, strachu z toho co je oficiální a mnohé další někdy i právem získané předsudky, které ale znemožnily rozvoj na poli církevního umění.

Osobně vnímám svůj krok ku chrámu, jako krok návratu ke kořenům, ke kořenům Umění, kořenům Krávy, kořenům Pravdy. Nevím jak moc byl správný a dobrý, ale jsem ráda, že jsem ho šla, protože pohyb v sakrálním prostoru, svatém prostoru, má svá specifika, která vyžadují veškerou naši vnímavost, vyžadují naše srdce, nás celé. Jak by řekl výtvarník Milivoj Husák: „Kdekoli jinde lze úlohu umění zpochybnit, ale zde ne. Od prvopočátku je jeho určením vytváření mostů mezi člověkem a Tajemstvím. Je jeho specifikem, že vyžaduje člověka celého, všechny jeho „mohutnosti“, které jsou vedeny touhou po transcendenci a touhou učinit tvarem nehmotné skutečnosti Ducha.“⁸

⁸HUSÁK, Milivoj. Anketa: Patří umění do kostela?. Souvislosti, revue pro literaturu a kulturu, 2/1994. Dostupné z: <http://www.souvislosti.cz/archiv/obsah.html>

A dále říká: „Šance pro duchovně orientované umění je v tom, že může být impulsem k integraci, k postoji chvály, že může proměňovat samotného tvůrce a ty, kterým je určeno. V ještě lepším případě ukazuje někdy i záblesky z jiného světa, střípky Ráje.“⁹

Určitým přínosem je také jistý návrat k věcem minulým s perspektivou a vnímáním potřeb současného člověka. Každá doba je nějakým směrem citlivější. Stačí se podívat na projevy člověka středověku a raného novověku, na chrám gotický a barokní, na jejich diametrální odlišnosti, ale zároveň i věci člověka, které nás spojují, které vnímáme v každé době, protože jsou spojené s naší existencí.

Jiným rozměrem je historický kontext místa, neboť i Děpoltice jsou místem bolestivého masového odsunu Němců z pohraničí v druhé polovině minulého století. Toto pro obě strany citlivé téma se více otevírá až v posledních letech, nicméně vzniká nepřeborné množství projektů ve snaze obnovit narušené příhraniční vztahy.

⁹HUSÁK, Milivoj, Anketa: Patří umění do kostela?, Souvislosti, revue pro literaturu a kulturu, 2/1994.

Dostupné z: <http://www.souvislosti.cz/archiv/obsah.html>

9 SILNÉ STRÁNKY

Silnou stránkou mé práce je jednoznačně místo šumavské krajiny kopců a pahorků okolo, které je okouzující v každém ročním období, tudíž dílo může být vhodným cílem pro milovníky pěší turistiky. Silnou stránkou samotného místa je původní přítomnost již tekoucí vody, takže tento prvek není cizí svému prostředí, ba naopak se jeho přítomnost zvýraznila a dokonce stala pojícím prvkem mezi krajinou, stavbou a člověkem. Člověkem, který může přímo do díla zasáhnout, čerpat, stát se nedílnou součástí v okamžiku, kdy přijde a nabere si vody tekoucí z kaple.

Kladem je i zvukový efekt, který voda vytváří při jejím přelévání a stékání. Taktéž staví příchozího před otázkou: jakou spojitost má kaple a voda? Celkově požití vody je plusem, protože nás přitahuje stejně jako světlo. Tak jako plápolající oheň, můžeme i tekoucí vodu pozorovat celé hodiny, aniž by nás přestala fascinovat.

10 SLABÉ STRÁNKY

Tak jako silnou stránkou se místo položení stalo zároveň i stránkou slabou. Neboť je to místo sice krásné, ale odlehlé a špatně dostupné, a to zvláště s ohledem na techniku, které bylo potřeba při samotné realizaci díla (zvláště doprava akvárií a trámů). Slabou stránkou samotného místa je taktéž nižší položení prameniště než je hrana vrchního akvária, takže voda vyteče jen do jeho poloviny. Tím se v tomto akváriu ztrácí efekt přetékaní, nicméně voda v něm je stále hadicí spojena s jezírkem u pramene a vytéká do nižšího akvária pomocí hadičky, tudíž i v této řadě voda neustále proudí.

Další slabinou mé práce je její náročnější údržba a nestálost, které se nese spolu s použitím vody. Zároveň jsem nečekala, že dvoumetrová výška zdi již bude omezením při použití materiálu, který by udržel stejně vysoký sloupec vody, proto jsem byla nucena se vzdát od původní představy jednotného vnitřního prostoru. Ten tak může působit až příliš výrazně a tím narušovat celkovou harmonii a vyváženost místa.

Seznam použitých zdrojů:

a) Knižní a periodická literatura

1. Bible. Praha: Česká biblická společnost, 2012. ISBN 978-80-87287-50-7
2. DE Saint-Exupéry, Antoine. Citadela. Praha: Vyšehrad, 2006. ISBN 80-7021-706-5
3. Kavka, Franz. Proměna. Praha: Nakladatelství Franze Kavky, 2013. ISBN 978-80-86911-40-3.
4. Terezie od Ježíše. Hrad v nitru. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2003. ISBN 80-7192-715-5.
5. Terezie od Ježíše. Život. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2003. ISBN 80-7192-955-7.

b) Internetové zdroje

1. KUBENKA, František. Význam vody v Bibli. České katolické biblické dílo, Bible v liturgii, Liturgický rok B. Dostuné z: <http://biblickedilo.cz/bible-v-liturgii/liturgicky-rok-b/vyznam-vody-v-bibli/>
2. Sukot. Svátky, Judaismus, Federace židovských obcí v ČR. Dostupné z: <http://www.fzo.cz/judaismus/svatky/sukot/>
3. Ježíš na slavnosti stánků, Cesty katecheze, č. 1/2011, str. 2. Dostupné z: http://www.cestykatecheze.cz/_d/J7-Jezis-na-svatku-

stanku-final.doc

4. GRAUBER, Jiří. Proudý živé vody. Českobratrská církev evangelická sbor Brno I., 4.6.2006. Dostupné z: <http://brno1.evangnet.cz/node/157>

5. Anketa: Patří umění do kostela?, Souvislosti, revue pro literaturu a kulturu, 2/1994. Dostupné z: <http://www.souvislosti.cz/archiv/obsah.html>

6. MgR. Pellová, Lenka. Česká barokní krajina a její proměny. Různé přístupy ke krajině v barokním období, Diplomová práce, 2006. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/103632/fss_m/

7. Semotanová, Eva. Historická krajina Česka a co po ní zůstalo. Edice Věda kolem nás, Prostory společné paměti. Praha: Akademie věd České republiky, 2014. Dostupné z: <http://www.academia.cz/historicka-krajina-ceska-a-co-po-ni-zustalo.html>

8. Dochované stopy prostorové skladby komponované krajiny období baroka – vizuální a významové znaky kulturní krajiny. Dostupné z: http://urbanismus.fsv.cvut.cz/HTM/PREDMETY/SI/UUPS/UUPS_2012_pr_09.pdf

9. Voda jako symbol očištění a uzdravení. B12 – Bible pro 21. století, Čro 6. Dstupné z: http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/bible21/_zprava/voda-jako-symbol-ocisteni-a-uzdraveni--692094

RESUMÉ

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila na zpracování konkrétního místa. Vybrala jsem si téměř zaniklou kapličku na Klatovsku a zároveň se s prací zapojila do projektu *Zaniklé a ohrožené kostely*. Zvolila jsem sakrální prostor, neboť už sám o sobě nese určitou výpověď, kterou jsem se snažila zachovat a podpořit novým pojetím prostoru s použitím „prasymbolu“ - vody. Nejenže je pevně spjatá s křesťanstvím, tudíž je v sakrálním prostoru na svém místě, ale zároveň je, jakožto základní životadárná složka, jasným, čitelným symbolem pro každého člověka.

Moje snahy se upínaly k oživení dávno zapomenuté kaple, přesněji řečeno obvodových zdí, které po ní zbyly, pomocí vody v naději, že se obklopí novým životem. Poušť zůstává mrtvou, to co jí činí přijatelnou, živou je oáza. Stejně tak i chrám je jen stavbou pokud zůstává prázdný. To, co ho dělá chrámem jsou lidé, kteří se v něm shromažďují ke společné chvále Boží. Tato touha po vodě by nás k němu měla přivádět. Proto jsem vnitřní prostor kaple naplnila vodou, která nejen že v něm zůstává, ale z něj také vytéká a napájí své okolí. V tomto prvku můžeme také spatřovat gesto neustálého darování, které ochraňuje stálou průzračnost vody.

In my bachelor thesis I focused on work at a really existing place. I chose a nearly destroyed chapel in the Klatovy region and at the same time I joined the project named *Destroyed and Threatened Churches*. I chose this sacred place as it bears a certain witness itself, which I tried to underline in a new understanding of the space using a 'parasymbol' - water. It is both connected with Christianity, so in a sacred building it is not misplaced, and as a basic

component of life it is a clear and concise symbol to everyone.

My effort aimed at revivification of a long forgotten chapel, more precisely, its enclosure walls, which remained, with water in hope to surround it with new life. Desert remains dead, what brings life to it is an oasis. Equally, a temple is merely a construction as long as it remains empty. What makes it a temple are the people gathering inside for God's praise. This desire for water should bring us to Him - and that's why I filled the inner space of the chapel with water, which not only remains inside, but also flows outwards and imbibes the surroundings. In this element we can see the gesture of permanent giving which preserves the constant clarity of water.

Seznam příloh:

Příloha 1

Pohled zvrchu

Příloha 2

Čelní pohled

Příloha 3

Detail zadní strany

Příloha 4

Detail přední strany

Příloha 5

Akvária

Příloha 6

Zadní strana

Příloha 7

Boční pohled

Příloha 8

Zadní pohled

Příloha 9

Bočnípohled

Příloha 10

Boční pohled

Příloha 1

Pohled zvrchu

10

¹⁰Foto vlastní

Příloha 2

Čelní pohled

11

¹¹ Foto vlastní

Příloha 3

Detail zadní strany

12

¹²Foto vlastní

Příloha 4

Detail přední strany

13

¹³Foto vlastní

Příloha 5

Akvária

14

¹⁴Foto vlastní

Příloha 6

Zadní strana

15

¹⁵Foto vlastní

Příloha 8
Zadní pohled

Příloha 9

Boční pohled

Příloha 10

Boční pohled

